

ingediend op **1431** (2022-2023) – Nr. 1
5 oktober 2022 (2022-2023)

Voorstel van resolutie

van Karl Vanlouwe, Conner Rousseau, Karin Brouwers,
Gwendolyn Rutten en Jeremie Vaneckhout

over de Mahsa (Jina) Aminiprotesten

TOELICHTING

Op 13 september 2022 werd Mahsa (Jina) Amini, een 22-jarige Iraanse vrouw van Koerdische origine, gearresteerd in Teheran door agenten van de zedenpolitie. Reden daartoe was een vermeende overtreding van de strikte wet die vrouwen verplicht hun haar te bedekken met een hijab. Ze zou haar hechtenis niet overleven.

Volgens het officiële narratief van de Iraanse Islamitische Republiek stierf Mahsa na een plots hartfalen in het detentiecentrum waar ze heen was gebracht om “onderricht” te worden. De bloeduitstortingen op haar lichaam, alsmede de hersenscans die online viraal gingen, vertellen echter een ander verhaal.

De afgelopen week hebben Iraanse vrouwen én mannen massaal het misbruik en de dood van Mahsa Amini aangegrepen om hun ongenoegen over het repressieve regime van de Ayatollahs uit te drukken. De antiregeringsdemonstraties hebben zich sinds de begrafenis van mevrouw Amini uitgebreid naar meer dan 156 steden en dorpen in heel Iran.

De respons van de Iraanse veiligheids- en politiediensten op demonstraties was zoals gebruikelijk buitenproportioneel en bloedig. In de afgelopen dagen gingen nog meer onschuldige levens verloren, louter en alleen omdat burgers hun fundamenteel recht op protest uitoefenden. Een nog groter aantal gewonden viel te betreuren en vele duizenden werden gearresteerd, ondanks de vele internationale oproepen tot terughoudendheid en proportionaliteit.

Ondanks dat de internettoegang door de Iraanse autoriteiten ernstig werd beperkt, in een poging het verzet verder uit te stampen, bereiken ons nog dagelijks beelden van het flagrante en onevenredige gebruik van geweld tegen geweldloze en ongewapende demonstranten. Het gaat niet langer over anonieme slachtoffers, door sociale media kennen we hun gezichten, hun hoop en dromen. Ze stierven omdat ze protesteerden tegen de dagdagelijkse onderdrukking en vernederingen die ze moeten ondergaan.

De auteurs van dit voorstel van resolutie zijn van oordeel dat het recht op vreedzaam protest onder alle omstandigheden zou moeten gewaarborgd worden en verwachten een krachtig signaal van de Vlaamse overheid, zowel rechtstreeks als bij de relevante Europese en internationale fora, om de Iraanse overheid het geweldadige optreden tegen protesten onmiddellijk te laten stoppen.

Karl VANLOUWE
Conner ROUSSEAU
Karin BROUWERS
Gwendolyn RUTTEN
Jeremie VANEECKHOUT

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
 - 1° het overlijden van mevrouw Mahsa (Jina) Amini op 16 september 2022 onder verdachte omstandigheden tijdens haar detentie door de Gašt-e Eršād, de Iraanse zedenpolitie;
 - 2° het feit dat geen enkele morele, juridische of religieuze verantwoording gerechtvaardigd ingeroepen kan worden voor slagen en verwondingen met de dood tot gevolg;
 - 3° de vele straatprotesten die sinds haar begrafenis op 17 september 2022 Iran in de ban houden en het buitensporige geweld dat gebruik wordt door de diverse veiligheidsdiensten van de Iraanse Islamitische Republiek om het verzet in de kiem te smoren;
 - 4° het disproportionele en buitensporige geweld dat als reactie op de vreedzame protesten wordt gehanteerd, met het overlijden van naar schatting 240 burgers sinds de aanvang van de protesten en meer dan 12.000 arrestaties tot gevolg;
 - 5° het periodiek afbreken van het internetverkeer door de Iraanse overheid om de protesten te stremmen en doorstroom van informatie over de gruweldaden naar de internationale gemeenschap zoveel mogelijk te beperken;
 - 6° de vele rapporten van gerenommeerde internationale organisaties over de mensenrechtensituatie in Iran die stellen dat politieke executies, massaarrestaties, mishandeling van gevangenen en onderdrukking van de vrijheden, vooral van vrouwen, er op grote schaal plaatsvinden;
 - 7° de brute onderdrukking van gelijkaardig protesten in november 2019, waarbij het nieuwsagentschap Reuters op basis van informatie van regimefunctionarissen de totale dodentol op 1500 slachtoffers plaatste;
 - 8° het besluit (GBVB) 2022/596 tot wijziging van Besluit 2011/235/GBVB, dat de Europese Raad op 11 april 2022 heeft aangenomen en dat de bestaande beperkende maatregelen voor personen en entiteiten betrokken bij mensenrechtenvergrepen in Iran verlengde tot 13 april 2023;
 - 9° het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, waarbij de Islamitische Republiek Iran partij is;
 - 10° de ontmoeting van de Belgische minister van Buitenlandse Zaken Hadja Lahbib op 23 september 2022 met haar ambtsgenoot Hossein Amir-Abdollahian in de marge van 77ste zitting van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties;
 - 11° het gezamenlijke statement van VN-experts op 22 september 2022 waarin ze verantwoordelijkheid eisen voor de dood van Mahsa Amini en oproepen tot een einde van het geweld tegen vrouwen;
- overwegende dat de regering van de Islamitische Republiek Iran het disproportionele en buitensporige geweld blijft gebruiken als middel om democratisch geïnspireerde protesten te fnuiken en elke vorm van vooruitgang op vlak van eerbiedigingen van de mensenrechten, inzonderheid vrouwenrecht, tegenhoudt vanuit religieus fanatisme;
- veroordeelt uitdrukkelijk het buitensporige geweld dat gebruikt wordt tegen de protesten van de Iraanse bevolking door haar eigen overheid;
- veroordeelt de aanhoudende onderdrukking van vrouwen die bezwaar hebben tegen de voor vrouwen geldende verplichting om een hoofddoek te dragen of die hun recht op vrijheid van meningsuiting, vereniging en vreedzame vergadering uitoefenen;

- roept de Iraanse overheid op Iraanse vrouwen vrij te laten in hun kledingkeuze en deze vrijheid te eerbiedigen;
- roept de Islamitische Republiek Iran op een einde te maken aan het systemisch geweld tegen vrouwen, een duidelijke inbreuk op het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, van kracht in Iran sinds 1976;
- roept de Raad van Buitenlandse Zaken op om de situatie in Iran te agenderen voor de vergadering van 17 oktober 2022 en om, nadat de resultaten van een onafhankelijk onderzoek gekend zijn, gecoördineerde sancties te nemen tegen individuen en organisaties die direct betrokken zijn bij de dood op Mahsa Amini;
- spreekt zijn steun uit voor de vrouwenrechtenorganisaties in Iran die volharden in hun taak, ondanks de moeilijkheden die ze ondervinden en de persoonlijke vergeldingsacties waarmee ze worden geconfronteerd, en roept Iran op gehoor te geven aan deze protesten;
- roept beleidsmakers op alle niveaus op deze organisaties maximaal te steunen, onder meer via internationale organisaties zoals het UN Women Committee;
- roept op een onafhankelijk onderzoek te ondersteunen naar de dood van Mahsa Amini;
- roept de Vlaamse Regering op om:
 - 1° zowel bilateraal als met de Europese Unie een krachtige en duidelijke boodschap te richten tot de leiders van de Islamitische Republiek Iran dat de agressie tegen de eigen bevolking buitensporig en onaanvaardbaar is;
 - 2° zowel bilateraal als met de Europese Unie de Islamitische Republiek Iran op te roepen de vreedzame demonstranten vrij te laten en een onafhankelijk en transparant onderzoek naar het overlijden van Mahsa Amini in te stellen;
 - 3° zowel bilateraal als met de Europese Unie de Islamitische Republiek Iran op te roepen de internettoegang te herstellen en de vrije informatiestroom te garanderen;
- verzoekt de EU, waaronder de vicevoorzitter van de Commissie / hoge vertegenwoordiger van de Unie voor Buitenlandse Zaken en veiligheidsbeleid, mensenrechtenkwesties in bilaterale en multilaterale fora onder de aandacht te blijven brengen van de Iraanse autoriteiten en alle geplande bijeenkomsten met de Iraanse autoriteiten aan te wenden voor dit doel, in het bijzonder in het licht van de politieke dialoog op hoog niveau tussen de EU en Iran;
- vraagt aan de Europese Commissie om deze resolutie te behandelen in het kader van de politieke dialoog en aan te geven op welke manier ze er rekening mee zal houden;
- verzoekt de voorzitter van het Vlaams Parlement deze resolutie te bezorgen aan de Raad, de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie / hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de regeringen en parlementen van de lidstaten en de regering en het parlement van Iran.

Karl VANLOUWE
Conner ROUSSEAU
Karin BROUWERS
Gwendolyn RUTTEN
Jeremie VANEECKHOUT